

Prezidento Valdo Adamkaus kalba, pasakyta 2016 metų birželio 24 dieną Alantoje, sveikinant „Santaros – Šviesos“ suvažiavimą

Mieli ir brangūs bičiuliai, kolegos,
Santariečiai ir svečiai,

Man didelis džiaugsmas ir didelis malonumas dar kartą atsidurti čia, tarp Jūsų, dar kartą patirti, kad „Santara – Šviesa“ vėl sukviėtė būrį šviesių ir talentingų žmonių. Atvirai džiaugiuosi matydamas, kad prieš 70 metų Tiubingene įkurta „Šviesa“ ir prieš 62 metus Amerikoje įkurta „Santara“, 1957 metais tapusios „Santara – Šviesa“, ir šiandien tęsia savo veiklą.

Ir tęsia ne formaliai, o aktyviai dalyvauja Lietuvos kultūriniam, intelektiniam ir visuomeniniam gyvenime. Man, su bičiuliais stovėjusiam prie organizacijos ištakų, tai tikrai reiškia labai daug.

Su „Santaros – Šviesos“ istorija susiję atsiminimai – ir malonus, ir liūdnas dalykas. Šiandien man ir malonu, ir graudu „Santarą – Šviesą“ matyti ne tik kaip žmonių, o ir kaip skirtingų kartų kaitą. Prisimenu Algimanto Mackaus ir Antano Škėmos „Santarą“, Vytauto Kavolio ir Liūto Mockūno „Santarą“, vėliau – Leonido Donskio, Egidijaus Aleksandravičiaus ir Dariaus Kuolio. Kiekviena iš šių kartų Lietuvos istorijoje lieka svarbi savo darbais, skirtais ne tik mūsų kultūrai ar mokslui.

„Santaros – Šviesos“ didžioji vertė buvo ir išlieka ta, kad ji veikia visos valstybės gyvenimą, ji formuoja žmonių požiūrį, ji vaduoja iš stereotipų ir suteikia drąsos atvirai priimti realybę.

Todėl „Santaros – Šviesos“ vertybės lieka aktualios ir šiandien. Nuo pat pirmųjų Santaros žingsnių, mums rūpėjo žmogus, bendruomenė, lietuvių puoselėjimas laisvės žodžiui ir mąstymui. Savoje valstybėje norėjome gyventi laisvai ir nepriklausomai. Nueitas ilgas, garbingas, kūrybinis laisvėjimo kelias. Dalis mūsų tikslų, idėjų - pasiekti. Didžiuojamės ir džiaugiamės. Bet dalies užsibrėžtų tikslų neįgyvendinome. Mūsų bendruomenėje turime visą eilę problemų, reikalaujančių mūsų dėmesio, pastangų ir sprendimų.

Moksle, ir kultūroje, ir viešajame gyvenime dažnai matome daug padrikų veiksmų ir girdime neartikuliuotų kalbų. Nes matome didelės visuomenės dalies pasimetimą informacijoje, kuri plūsta didžiuliu srautu ir nuplauna arba paskandina tikrąsias vertybes, tikrąją išmintį.

Būtent čia matau šiandieninę „Santaros – Šviesos“ misiją: padėti Lietuvai susivokti, kas jai iš tikrųjų svarbu, prasminga, kas stiprina žmogų, tautą ir valstybę. Kas švarina sąmonę, blaivina iš stereotipų ir visose gyvenimo sferose leidžia bendrauti ramiai, atvirai, pasitikint savimi ir kitu dialogo dalyviu.

Atskiru sakiniu noriu pasidžiaugti, kad šiemet „Santaros – Šviesos“ konferencija skiria daug dėmesio mūsų akademiniam gyvenimui.

Tai – nelengva, probleminė tema, tačiau būtina ją gvildinti, nes būtent akademinė bendruomenė, akademinis gyvenimas suteikia esminių impulsų šalies ateičiai. Būtent universitetuose ir akademijose šiandien kuriama Lietuvos ateitis, ir kokie bus universitetai, kokia bus mūsų akademinė sistema, tokia bus ir ateities Lietuva. Neabejoju, kad „Santara – Šviesa“, kaip neišsemiamas patirties ir žinių rezervas, gali ir turi prisidėti prie šių problemų sprendimo. Juolab, kad ne vienas santarietis – profesorius, docentas ar tiesiog studentų skaitomas autorius.

Todėl linkiu visiems Jums, nuo „Santaros – Šviesos“ veteranų iki šiandien į federacijos veiklą įsijungiančio jaunimo, dar kartą įsiskaityti į šūkį „veidu į Lietuvą“ ir laikytis šio vektoriaus savo veikloje. Kad „Santara – Šviesa“ eitų į Lietuvą – knygomis ir straipsniais, viešomis diskusijomis ir akademinėmis paskaitomis, išėjusių į Anapilį ir tebedirbančių asmenybių žodžiais ir darbais.

„Santara – Šviesa“ tebėra aktuali, reikalinga ir svarbi. „Santara – Šviesa“ tęsiasi iš kartos į kartą, ir tai – geriausia, kas jai galėjo nutikti.

Linkiu kuo geriausios kloties ir nuoširdžiai dėkoju visiems, palaikantiems šią tąšą! Sveikinu „Santaros – Šviesos“ suvažiavimą, sveikinu kiekvieną iš Jūsų!